

Artikel **

Meer dan een dagje uit

'Een leuk dagje uit.' Dat is wellicht de meest gehoorde reden waarom bezoekers vandaag naar de dierentuin gaan. Maar dat is niet de enige reden waarom er dierentuinen bestaan. Om goed te begrijpen hoe het zit met onze dierentuinen de dag van vandaag, moeten we eerst even terug in de tijd.

De eerste dierentuinen waren puur entertainment voor de mens

Het houden van dieren had in het verleden vaak met status te maken. Mensen die dieren bezaten, en het liefst nog grote en speciale dieren uit een ander deel van de wereld, kregen veel aanzien van andere mensen. De rijke mensen konden het zich veroorloven om al eens een gorilla of een olifant op hun domein te krijgen. Andere rijke mensen kwamen de dieren dan bewonderen.

Wellicht zijn daaruit de eerste dierentuinen en dierencircussen ontstaan: als entertainment voor de mens. Vooral in de 18e en de 19e eeuw bloeiden zulke parken en circussen helemaal open, onder andere omdat ook minder rijke mensen hun weg naar de dierenkooien vonden. Maar dat behoort tot het verleden. In onze streken vind je tegenwoordig geen park of dierentuin meer waar alleen nog dieren wonen om ze tentoon te kunnen stellen.

Dierentuinen doen ook aan onderzoek, conservatie en educatie

Er bestaan uiteraard nog steeds dierentuinen en mensen komen er nog vaak naartoe om hun leuk dagje uit te beleven. Maar er is meer. Ten eerste moeten dierentuinen er alles aan doen om het dierenwelzijn te optimaliseren. Daarover later meer. Ten tweede willen ze ook hun steentje bijdragen aan de maatschappij. Dat kan door onderzoek te doen bijvoorbeeld.

Dieren in het wild zijn zeer moeilijk te bestuderen of te onderzoeken, waarom dan geen gebruikmaken van de dieren die vlakbij zijn? Of soorten die met uitsterven bedreigd zijn, die hebben een 'back-up' in de dierentuin. Niet zelden worden er dieren gehouden met het oog op het opnieuw uitzetten van de soort in de vrije natuur – voor zover hun leefgebied nog bewaard blijft natuurlijk. En zeker niet onbelangrijk: de educatieve rol van dierenparken. Er wordt in heel wat dierentuinen veel moeite gedaan om de bezoekers ook effectief iets bij te leren over de dieren waar ze naar kijken. Bovendien hopen ze zo om ons gevoel van verbondenheid met de dieren aan te wakkeren, zodat iedereen zijn verantwoordelijkheid gaat opnemen voor alle dieren op onze aardbol.

Voor- en tegenstanders met eigen argumenten

Er gaan dus nog steeds stemmen op voor het behouden van dierentuinen, op voorwaarde dat het welzijn van de dieren zo goed mogelijk is. De dieren zitten gelukkig niet meer in piepkleine kooien, zoals enkele eeuwen geleden. Hun verblijven worden steeds meer aangepast aan hun behoeften. De behoeften van dieren in

dierentuinen zijn immers dezelfde als die van hun soortgenoten in het wild. Een ijsbeer die op de noordpool kilometers zou wandelen en zwemmen om eten te vinden, voelt dezelfde drang om te bewegen in gevangenschap, ook al krijgt hij het eten daar gewoon voorgeschoteld. Door de natuurlijke omstandigheden zo goed als ze kunnen na te bootsen, willen de parken het welzijn van hun dieren verbeteren. Toch komt er nog kritiek op het opsluiten van wilde dieren. Zo zou een verblijf in een dierentuin nooit kunnen tippen aan de levensomstandigheden in het wild. Vooral bij grote dieren – met een enorm groot woongebied – of heel slimme dieren – die zich gemakkelijk vervelen als er te weinig te doen of te ontdekken valt, is dat een zeer grote uitdaging.

Eén ding is zeker: zolang er dierentuinen bestaan, zullen er voor- en tegenstanders zijn, maar zullen ook de bezoekers nog kunnen genieten van hun dagje uit.

